T093 ATĐ 5 (45) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q138-Đại Chủng Uẩn-Luận về Chấp Thọ

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA QUYEÅN 138

LUAÄN VEÀ CHAÁP THOÏ (Phaàn 2)

Hoûi: Phaùp töông öng vôùi nhaân cuøng Phaùp töông öng vôùi nhaân, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Nhaân, Ñaúng voâ giaùn, Sôû duyeân, Taêng thöôïng. Nhaân laø naêm nhaân, ñoù laø nhaân Töông öng, Caâu höõu, Ñoàng loaïi, Bieán haønh, Dò thuïc. Ñaúng voâ giaùn, ñoù laø phaùp töông öng vôùi nhaân ñaúng voâ giaùn, phaùp töông öng vôùi nhaân hieän roõ ôû tröôùc maét. Sôû duyeân, ñoù laø phaùp töông öng vôùi nhaân laøm sôû duyeân cho phaùp töông öng vôùi nhaân. Taêng thöôïng, ñoù laø khoâng ngaên caûn ñoái vôùi sinh khôûi, vaø chæ rieâng khoâng coù chöôùng ngaïi. Hoûi: Phaùp töông öng vôùi nhaân cuøng Phaùp khoâng töông öng vôùi nhaân, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Nhaân, Ñaúng voâ giaùn, Taêng thöôïng. Nhaân laø boán nhaân, ñoù laø nhaân Caâu höõu, Ñoàng loaïi, Bieán haønh, Dò thuïc. Ñaúng voâ giaùn, ñoù laø phaùp töông öng vôùi nhaân ñaúng voâ giaùn, phaùp khoâng töông öng vôùi nhaân hieän roõ ôû tröôùc maét, töùc laø Ñaúng chí Voâ töôûng, Ñaúng chí Dieät taän, laø phaùp cuûa taâm-taâm sôû ñaúng voâ giaùn. Taêng thöôïng, noùi nhö tröôùc. Khoâng phaûi laø sôû duyeân, bôûi vì phaùp khoâng töông öng vôùi nhaân khoâng coù sôû duyeân. Hoûi: Phaùp khoâng töông öng vôùi nhaân cuøng Phaùp khoâng töông öng vôùi nhaân, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Nhaân vaø Taêng thöôïng. Nhaân laø boán nhaân, ñoù laø nhaân Caâu höõu, Ñoàng loaïi, Bieán haønh, Dò thuïc. Taêng thöôïng, noùi nhö tröôùc. Hoûi: Phaùp khoâng töông öng vôùi nhaân cuøng Phaùp töông öng vôùi nhaân, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Nhaân, Sôû duyeân, Taêng thöôïng. Nhaân laø boán nhaân, ñoù laø nhaân Caâu höõu, Ñoàng loaïi, Bieán haønh, Dò thuïc. Sôû duyeân, ñoù laø phaùp khoâng töông öng vôùi nhaân laøm sôû duyeân cho phaùp töông öng vôùi nhaân. Taêng

thöôïng, noùi nhö tröôùc. Khoâng phaûi laø Ñaúng voâ giaùn, bôûi vì phaùp khoâng

töông öng vôùi nhaân khoâng phaûi laø Ñaúng voâ giaùn duyeân. Hoûi: Phaùp coù sôû duyeân cuøng vôùi Phaùp coù sôû duyeân, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Nhaân, Ñaúng voâ giaùn, Sôû duyeân, Taêng thöôïng. Nhaân laø naêm nhaân, ñoù laø nhaân Töông

öng, Caâu höõu, Ñoàng loaïi, Bieán haønh, Dò thuïc. Ñaúng voâ giaùn, ñoù laø phaùp coù sôû duyeân ñaúng voâ giaùn, phaùp coù sôû duyeân hieän roõ ôû tröôùc maét. Sôû duyeân, ñoù laø phaùp coù sôû duyeân laøm sôû duyeân cho phaùp coù sôû duyeân. Taêng thöôïng, noùi nhö tröôùc. Hoûi: Phaùp coù sôû duyeân cuøng vôùi Phaùp khoâng coù sôû duyeân, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Nhaân, Ñaúng voâ giaùn, Taêng thöôïng. Nhaân laø boán nhaân, ñoù laø nhaân Caâu höõu, Ñoàng loaïi, Bieán haønh, Dò thuïc. Ñaúng voâ giaùn, ñoù laø phaùp coù sôû duyeân ñaúng voâ giaùn, phaùp khoâng coù sôû duyeân hieän roõ ôû tröôùc maét, töùc laø Ñaúng chí Voâ töôûng, Ñaúng chí Dieät taän, laø phaùp taâm- taâm sôû ñaúng voâ giaùn. Taêng thöôïng, noùi nhö tröôùc. Khoâng phaûi laø sôû duyeân, bôûi vì khoâng coù sôû duyeân cuûa phaùp khoâng coù sôû duyeân. Hoûi: Phaùp khoâng coù sôû duyeân cuøng vôùi Phaùp khoâng coù sôû duyeân, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Nhaân vaø Taêng thöôïng. Nhaân laø boán nhaân, ñoù laø nhaân Caâu höõu, Ñoàng loaïi, Bieán haønh, Dò thuïc. Taêng thöôïng, noùi nhö tröôùc. Hoûi: Phaùp khoâng coù sôû duyeân cuøng vôùi Phaùp coù sôû duyeân, laøm maáy nhaân? Ñaùp: Nhaân, Sôû duyeân, Taêng thöôïng. Nhaân laø boán nhaân, ñoù laø nhaân Caâu höõu, Ñoàng loaïi, Bieán haønh, Dò thuïc. Sôû duyeân, ñoù laø phaùp khoâng coù sôû duyeân laøm sôû duyeân cho phaùp coù sôû duyeân. Taêng thöôïng, noùi nhö tröôùc. Khoâng phaûi laø ñaúng voâ giaùn, bôûi vì phaùp khoâng coù sôû duyeân khoâng phaûi laø ñaúng voâ giaùn. Hoûi: Phaùp coù saéc cuøng vôùi Phaùp coù saéc, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Nhaân vaø Taêng thöôïng. Nhaân laø ba nhaân, ñoù laø nhaân Caâu höõu, Ñoàng loaïi, Dò thuïc. Taêng thöôïng, noùi nhö tröôùc. Hoûi: Phaùp coù saéc cuøng vôùi Phaùp khoâng coù saéc, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Nhaân, Sôû duyeân, Taêng thöôïng. Nhaân laø ba nhaân, ñoù laø nhaân Caâu höõu, Ñoàng loaïi, Dò thuïc. Sôû duyeân, ñoù laø phaùp coù saéc laøm sôû duyeân cho phaùp khoâng coù saéc. Taêng thöôïng, noùi nhö tröôùc. Khoâng phaûi laø ñaúng voâ giaùn, bôûi vì phaùp coù saéc khoâng phaûi laø ñaúng voâ giaùn duyeân. Hoûi: Phaùp khoâng coù saéc cuøng vôùi Phaùp khoâng coù saéc, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Nhaân, Ñaúng voâ giaùn, Sôû duyeân, Taêng thöôïng. Nhaân laø naêm

nhaân, ñoù laø naêm nhaân nhö Töông öng… Ñaúng voâ giaùn, ñoù laø phaùp khoâng coù saéc ñaúng voâ giaùn, phaùp khoâng coù saéc hieän roõ ôû tröôùc maét. Sôû duyeân, ñoù laø phaùp khoâng coù saéc laøm sôû duyeân cho phaùp khoâng coù saéc. Taêng thöôïng, noùi nhö tröôùc. Hoûi: Phaùp khoâng coù saéc cuøng vôùi Phaùp coù saéc, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Nhaân vaø Taêng thöôïng. Nhaân laø boán nhaân, ñoù laø nhaân Caâu höõu, Ñoàng loaïi, Bieán haønh, Dò thuïc. Taêng thöôïng, noùi nhö tröôùc. Phaùp coù thaáy-khoâng coù thaáy, coù ñoái-khoâng coù ñoái, noùi cuõng nhö vaäy. Sai bieät laø Phaùp coù thaáy cuøng vôùi Phaùp coù thaáy, laøm hai nhaân, ñoù laø nhaân Ñoàng loaïi- Dò thuïc; coøn laïi ñeàu noùi nhö tröôùc. Hoûi: Phaùp höõu laäu cuøng vôùi Phaùp höõu laäu, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Nhaân, Ñaúng voâ giaùn, Sôû duyeân, Taêng thöôïng. Nhaân laø naêm nhaân, ñoù laø naêm nhaân nhö Töông öng… Ñaúng voâ giaùn, ñoù laø phaùp höõu laäu ñaúng voâ giaùn, phaùp höõu laäu hieän roõ ôû tröôùc maét. Sôû duyeân, ñoù laø phaùp höõu laäu laøm sôû duyeân cho

phaùp höõu laäu. Taêng thöôïng, noùi nhö tröôùc. Hoûi: Phaùp höõu laäu cuøng vôùi Phaùp voâ laäu, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Ñaúng voâ giaùn, Sôû duyeân, Taêng thöôïng. Ñaúng voâ giaùn, ñoù laø phaùp höõu laäu ñaúng voâ giaùn, phaùp voâ laäu hieän roõ ôû tröôùc maét. Sôû duyeân, ñoù laø phaùp höõu laäu laøm sôû duyeân cho phaùp voâ laäu, töùc laø taâm-taâm sôû phaùp thuoäc phaåm Nhaãn trí cuûa Khoå-Taäp. Taêng thöôïng, noùi nhö tröôùc. Khoâng phaûi laø nhaân, bôûi vì nhaân gioáng nhö chuûng töû, khoâng phaûi laø phaùp höõu laäu laøm chuûng töû cho phaùp voâ laäu. Hoûi: Phaùp voâ laäu cuøng vôùi Phaùp voâ laäu, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Nhaân, Ñaúng voâ giaùn, Sôû duyeân, Taêng thöôïng. Nhaân laø ba nhaân, ñoù laø nhaân Töông öng, Caâu höõu, Ñoàng loaïi. Ñaúng voâ giaùn, ñoù laø phaùp voâ laäu ñaúng voâ giaùn, phaùp voâ laäu hieän roõ ôû tröôùc maét. Sôû duyeân, ñoù laø phaùp voâ laäu laøm sôû duyeân cho phaùp voâ laäu, töùc laø taâm-taâm sôû phaùp thuoäc phaåm Nhaãn trí cuûa Dieät- Ñaïo. Taêng thöôïng, noùi nhö tröôùc. Hoûi: Phaùp voâ laäu cuøng vôùi Phaùp höõu laäu, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Ñaúng voâ giaùn, Sôû duyeân, Taêng thöôïng. Ñaúng voâ giaùn, ñoù laø phaùp voâ laäu ñaúng voâ giaùn, phaùp höõu laäu hieän roõ ôû tröôùc maét. Sôû duyeân, ñoù laø phaùp voâ laäu laøm sôû duyeân cho phaùp höõu laäu. Taêng thöôïng, noùi nhö tröôùc. Khoâng phaûi laø nhaân, bôûi vì nhaân gioáng nhö chuûng töû, khoâng phaûi laø phaùp voâ laäu laøm chuûng töû cho phaùp höõu laäu. Hoûi: Phaùp höõu vi cuøng vôùi Phaùp höõu vi, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Nhaân, Ñaúng voâ giaùn, Sôû duyeân, Taêng thöôïng. Nhaân laø naêm nhaân, ñoù laø naêm nhaân nhö Töông öng… Ñaúng voâ giaùn, ñoù laø phaùp höõu

vi ñaúng voâ giaùn, phaùp höõu vi hieän roõ ôû tröôùc maét. Sôû duyeân, ñoù laø phaùp höõu vi laøm sôû duyeân cho phaùp höõu vi. Taêng thöôïng, noùi nhö tröôùc. Hoûi: Phaùp höõu vi cuøng vôùi Phaùp voâ vi, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Khoâng coù. Hoûi: Phaùp voâ vi cuøng vôùi Phaùp voâ vi, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Khoâng coù. Hoûi: Phaùp voâ vi cuøng vôùi Phaùp höõu vi, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Sôû duyeân vaø Taêng thöôïng. Sôû duyeân, ñoù laø phaùp voâ vi laøm sôû duyeân cho phaùp höõu vi. Taêng thöôïng, noùi nhö tröôùc. Hoûi: Vì sao Phaùp höõu vi coù nhaân-coù duyeân, Phaùp voâ vi khoâng coù nhaân-khoâng coù duyeân? Ñaùp: Bôûi vì taùnh cuûa caùc phaùp höõu vi yeáu keùm, cho neân döïa vaøo caùc nhaân duyeân; phaùp voâ vi maïnh meõ khoâng döïa vaøo nhaân duyeân. Nhö ngöôøi keùm coûi döïa vaøo ngöôøi khaùc, ngöôøi maïnh khoûe thì khoâng döïa vaøo ai caû; ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Caùc phaùp höõu vi coù taùc duïng cho neân döïa vaøo caùc nhaân duyeân, phaùp voâ vi khoâng coù taùc duïng cho neân khoâng döïa vaøo nhaân duyeân. Nhö ngöôøi caét coû thì caàn ñeán caùi lieàm, ngöôøi ñaøo ñaát thì caàn ñeán caùi thuoång, ngöôøi khoâng laøm gì thì khoâng caàn ñeán gì caû; ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Caùc phaùp höõu vi hieän haønh giöõa theá gian vôùi taùc duïng choïn laáy quaû (thuû quaû), hieåu roõ veà caûnh cho neân caàn ñeán nhaân duyeân, phaùp voâ vi khoâng coù söï vieäc nhö vaäy cho neân khoâng caàn ñeán nhaân duyeân. Nhö ngöôøi ñi xa thì caàn ñeán löông thöïc, khoâng ñi thì khoâng caàn

ñeán; ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Höõu vi nhö Vua cuõng nhö quyeán thuoäc cho neân coù nhaân duyeân, voâ vi nhö Vua maø khoâng nhö quyeán thuoäc cho neân khoâng coù nhaân duyeân. Nhö Vua vaø quyeán thuoäc cuûa Vua, ngöôøi giaøu sang vaø quyeán thuoäc cuûa ngöôøi giaøu sang, Ñeá Thích vaø quyeán thuoäc cuûa Ñeá Thích, neân bieát cuõng nhö vaäy. Hoûi: Caùc phaùp höõu vi coù luùc khoâng sinh khôûi thì phaùp naøo laøm trôû ngaïi, laø phaùp höõu vi hay laø phaùp voâ vi? Ñaùp: Caùc phaùp höõu vi laøm cho trôû ngaïi, khoâng phaûi laø phaùp voâ vi, bôûi vì phaùp voâ vi luoân luoân laøm nhaân Naêng taùc vaø duyeân Taêng thöôïng cho phaùp höõu vi, ñoái vôùi sinh khôûi hay khoâng sinh khôûi ñeàu khoâng coù chöôùng ngaïi, nhö mieäng sö töû… ôû beân suoái hoà, luùc nöôùc khoâng chaûy thì töï nhieân coù duyeân khaùc chöù khoâng phaûi laø mieäng cuûa nhöõng loaøi naøy laøm chöôùng ngaïi.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 138 694

Hoûi: Caùc phaùp voâ vi cuøng vôùi phaùp höõu vi laøm Taêng thöôïng duyeân vaø Sôû duyeân duyeân, ñoái vôùi duyeân töï ñoäng-duyeân khoâng töï ñoäng laøm Taêng thöôïng duyeân, coù maïnh-yeáu hay khoâng? Ñaùp: Nghóa veà Taêng thöôïng duyeân nhö nhau chöù khoâng coù gì sai bieät, bôûi vì neáu duyeân hay khoâng duyeân ñeàu khoâng coù gì chöôùng ngaïi; nghóa veà Sôû duyeân duyeân thì coù sai bieät, ñoái vôùi duyeân töï ñoäng thì laøm Sôû duyeân duyeân, ñoái vôùi duyeân khoâng töï ñoäng thì seõ khoâng laøm. Caùc trieàn-sôû trieàn noái tieáp Höõu (neõo, loaøi) ñòa nguïc. Cho ñeán noùi roäng ra. Ñaõ noùi ñeán thanh Höõu thì nghóa coù nhieàu loaïi, nhö trong chöông Kieát Uaån noùi roäng ra. Trong naøy noùi ñeán Chuùng ñoàng phaàn noái tieáp, naêm Uaån thuoäc soá höõu tình goïi laø Höõu. Nhöng noái tieáp nhau coù naêm loaïi: 1. Trung höõu noái tieáp nhau. 2. Sinh höõu noái tieáp nhau. 3. Phaàn vò noái tieáp nhau. 4. Phaùp noái tieáp nhau. 5. Saùt na noái tieáp nhau. Trung höõu noái tieáp nhau, nghóa laø Uaån cuûa Töû höõu dieät ñi, Uaån cuûa Trung höõu khôûi leân, Trung höõu noái tieáp Töû höõu goïi laø Trung höõu noái tieáp nhau. Sinh höõu noái tieáp nhau, nghóa laø Uaån cuûa Trung höõu dieät ñi, Uaån cuûa Sinh höõu khôûi leân, Sinh höõu noái tieáp Trung höõu goïi laø Sinh höõu noái tieáp nhau. Phaàn vò noái tieáp nhau, nghóa laø Uaån cuûa phaàn vò Yeát-la-lam dieät ñi, Uaån cuûa phaàn vò AÙt-boä-ñaøm khôûi leân, cho ñeán Uaån cuûa phaàn vò Trung nieân dieät ñi, Uaån cuûa phaàn vò Laõo nieân khôûi leân, ñeàu laáy phaàn vò sau noái tieáp phaàn vò tröôùc goïi laø Phaàn vò noái tieáp nhau. Phaùp noái tieáp nhau, nghóa laø phaùp thieän ñaúng voâ giaùn, phaùp nhieãm oâ hoaëc laø phaùp voâ kyù hieän roõ ôû tröôùc maét; phaùp nhieãm oâ ñaúng voâ giaùn, phaùp thieän hoaëc laø phaùp voâ kyù hieän roõ ôû tröôùc maét; phaùp voâ kyù ñaúng voâ giaùn, phaùp thieän hoaëc laø phaùp nhieãm oâ hieän roõ ôû tröôùc maét, ñeàu laáy phaùp sau noái tieáp phaùp tröôùc goïi laø Phaùp noái tieáp nhau. Saùt-na noái tieáp nhau, nghóa laø Uaån cuûa saùt-na thöù nhaát ñaúng voâ giaùn, Uaån cuûa saùt-na thöù hai hieän roõ ôû tröôùc maét, saùt-na sau noái tieáp saùt- na tröôùc goïi laø Saùt-na noái tieáp nhau. Naêm loaïi naøy ñeàu ñöa vaøo trong hai söï noái tieáp nhau, ñoù laø Phaùp noái tieáp nhau vaø Saùt-na noái tieáp nhau, bôûi vì ñeàu khoâng taùch rôøi Phaùp

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 138 695

vaø Saùt-na. Coõi (giôùi) phaân bieät, coõi Duïc coù ñuû naêm loaïi, coõi Saéc coù boán loaïi tröø ra Phaàn vò, coõi Voâ saéc coù ba loaïi laïi tröø ra Trung höõu. Neõo (thuù) phaân bieät, ñòa nguïc coù boán loaïi tröø ra Phaàn vò, neõo coøn laïi coù ñuû naêm loaïi. Sinh phaân bieät, taát caû ñeàu coù ñuû naêm loaïi. ÔÛ trong naêm loaïi noái tieáp nhau naøy, döïa vaøo hai loaïi noái tieáp nhau maø soaïn luaän, ñoù laø Trung höõu vaø Sinh höõu. Hoûi: Caùc trieàn-sôû trieàn noái tieáp loaøi ñòa nguïc, luùc ñaàu ñaõ coù ñöôïc Ñaïi chuûng cuûa caùc caên, Ñaïi chuûng cuûa caùc caên aáy cuøng vôùi taâm-taâm sôû phaùp aáy, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Moät Taêng thöôïng. Hoûi: Ngay taâm-taâm sôû phaùp aáy cuøng vôùi Ñaïi chuûng cuûa caùc caên aáy, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Moät Taêng thöôïng. Hoûi: Caùc trieàn-sôû trieàn noái tieáp loaøi baøng sinh, loaøi quyû, loaøi ngöôøi, loaøi trôøi, luùc ñaàu ñaõ coù ñöôïc Ñaïi chuûng cuûa caùc caên, Ñaïi chuûng cuûa caùc caên aáy cuøng vôùi taâm-taâm sôû phaùp aáy, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Moät Taêng thöôïng. Hoûi: Ngay taâm-taâm sôû phaùp aáy cuøng vôùi Ñaïi chuûng cuûa caùc caên aáy, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Moät Taêng thöôïng. Hoûi: Neáu taâm-taâm sôû phaùp aáy, khoâng duyeân vôùi Ñaïi chuûng cuûa caùc caên aáy maø ñaàu thai (kieát sinh), thì coù theå noùi Ñaïi chuûng cuûa caùc caên aáy cuøng vôùi taâm-taâm sôû phaùp aáy, chæ laø moät Taêng thöôïng; neáu taâm-taâm sôû phaùp aáy, duyeân vôùi Ñaïi chuûng cuûa caùc caên aáy maø ñaàu thai, thì Ñaïi chuûng cuûa caùc caên aáy cuøng vôùi taâm-taâm sôû phaùp aáy seõ laøm hai duyeân, ñoù laø Sôû duyeân vaø Taêng thöôïng. Vì sao nhaát ñònh traû lôøi chæ laø moät Taêng thöôïng? Ñaùp: Cuõng caàn phaûi noùi laø hai maø khoâng noùi ñeán thì neân bieát nghóa naøy coù khaùc. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy noùi veà quyeát ñònh, nghóa laø Taêng thöôïng duyeân thì nhaát ñònh, Sôû duyeân duyeân thì khoâng nhaát ñònh, vì vaäy khoâng noùi ñeán. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy noùi veà cuøng coù, nghóa laø Ñaïi chuûng cuûa caên cuøng vôùi taâm-taâm sôû laàn löôït laøm Taêng thöôïng duyeân, vì vaäy ñaõ noùi khoâng phaûi laø taâm-taâm sôû cuøng vôùi Ñaïi chuûng cuûa caên laøm Sôû duyeân duyeân, cho neân khoâng noùi ñeán.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 138 696

Coù ngöôøi noùi: Trong naøy noùi veà giuùp ñôõ laãn nhau, nghóa laø Ñaïi chuûng cuûa caên aáy cuøng vôùi taâm-taâm sôû phaùp laïi giuùp ñôõ laãn nhau, maïnh hôn veà nghóa cuûa Taêng thöôïng; Sôû duyeân thì khoâng nhö vaäy, bôûi vì heã duyeân vôùi phaùp naøo thì cuõng coù theå sinh khôûi, vì vaäy khoâng noùi ñeán. Hoûi: Sinh ôû coõi Duïc tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát thuoäc höõu laäu, cho ñeán Phi töôûng phi phi töôûng xöù, nuoâi lôùn caùc caên-taêng theâm Ñaïi chuûng, Ñaïi chuûng cuûa caùc caên aáy cuøng vôùi taâm-taâm sôû phaùp aáy, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Moät Taêng thöôïng. Hoûi: Ngay taâm-taâm sôû phaùp aáy cuøng vôùi Ñaïi chuûng cuûa caùc caên, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Moät Taêng thöôïng. Hoûi: Taâm-taâm sôû phaùp aáy, neáu duyeân vôùi phaùp khaùc maø tieán vaøo Ñònh thì coù theå nhö ñaõ noùi; neáu duyeân vôùi chính Ñaïi chuûng cuûa caùc caên aáy maø tieán vaøo Ñònh thì coù hai duyeân, taïi sao laïi noùi chæ laø moät Taêng thöôïng? Ñaùp: Caàn phaûi noùi maø

khoâng noùi ñeán thì neân bieát laø nghóa naøy coù khaùc. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy noùi veà quyeát ñònh, Sôû duyeân thì khoâng nhaát ñònh, vì vaäy khoâng noùi ñeán. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy noùi veà cuøng coù, Sôû duyeân thì khoâng nhö vaäy, cho neân khoâng noùi ñeán. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy noùi veà giuùp ñôõ laãn nhau, nghóa laø taâm- taâm sôû cuøng vôùi Ñaïi chuûng cuûa caên aáy, laïi giuùp ñôõ laãn nhau, maïnh hôn veà nghóa cuûa Taêng thöôïng; Sôû duyeân thì khoâng nhö vaäy, heã duyeân vôùi phaùp naøo thì cuõng coù theå sinh khôûi, vì vaäy khoâng noùi ñeán. Hoûi: Tieán vaøo caùc Tónh löï nuoâi lôùn caùc caên-taêng theâm Ñaïi chuûng, cuøng vôùi tieán vaøo Voâ saéc, sai bieät theá naøo? Ñaùp: Tónh löï nuoâi lôùn-taêng theâm, nhieàu maø khoâng phaûi laø dieäu, nhö thöùc aên cuûa nöôùc Phöôïc-haùt; Voâ saéc nuoâi lôùn-taêng theâm, dieäu maø khoâng phaûi laø nhieàu, nhö thöùc aên cuûa vuøng Trung AÁn Ñoä. Hoûi: Sinh ôû coõi Duïc tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát thuoäc voâ laäu, cho ñeán Voâ sôû höõu xöù, nuoâi lôùn caùc caên-taêng theâm Ñaïi chuûng, Ñaïi chuûng cuûa caùc caên aáy cuøng vôùi taâm-taâm sôû phaùp aáy, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Moät Taêng thöôïng. Hoûi: Ngay taâm-taâm sôû phaùp aáy cuøng vôùi Ñaïi chuûng cuûa caùc caên aáy, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Moät Taêng thöôïng.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 138 697

Trong naøy khoâng noùi ñeán nghóa cuûa Sôû duyeân duyeân, vaø söï sai bieät veà nuoâi lôùn-taêng theâm cuûa Tónh löï-Voâ saéc, nhö tröôùc neân bieát. Hoûi: Tieán vaøo Tónh löï-Voâ saéc thuoäc höõu laäu nuoâi lôùn caùc caên-taêng theâm Ñaïi chuûng, cuøng vôùi tieán vaøo voâ laäu, sai bieät theá naøo? Ñaùp: Höõu laäu nuoâi lôùn-taêng theâm, nhieàu maø khoâng phaûi laø dieäu; voâ laäu nuoâi lôùn-taêng theâm, dieäu maø khoâng phaûi laø nhieàu. Hai thí duï nhö tröôùc. Hoûi: Sinh ôû coõi Saéc tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát thuoäc höõu laäu, cho ñeán Phi töôûng phi phi töôûng xöù, nuoâi lôùn caùc caên-taêng theâm Ñaïi chuûng, Ñaïi chuûng cuûa caùc caên aáy cuøng vôùi taâm-taâm sôû phaùp aáy, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Moät Taêng thöôïng. Hoûi: Ngay taâm-taâm sôû phaùp aáy cuøng vôùi Ñaïi chuûng cuûa caùc caên aáy, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Moät Taêng thöôïng. Hoûi: Sinh ôû coõi Saéc tieán vaøo Tónh löï thöù nhaát thuoäc voâ laäu, cho ñeán Voâ sôû höõu xöù, nuoâi lôùn caùc caên-taêng theâm Ñaïi chuûng, Ñaïi chuûng cuûa caùc caên aáy cuøng vôùi taâm-taâm sôû phaùp aáy, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Moät Taêng thöôïng. Hoûi: Ngay taâm-taâm sôû phaùp aáy cuøng vôùi Ñaïi chuûng cuûa caùc caên aáy, laøm maáy duyeân? Ñaùp: Moät Taêng thöôïng. Trong naøy khoâng noùi ñeán Sôû duyeân, vaø söï sai bieät veà nuoâi lôùn- taêng theâm cuûa Tónh löï-Voâ saéc thuoäc höõu laäu-voâ laäu ñeàu noùi nhö tröôùc. Hoûi: Coù chaáp thoï laø nghóa gì? Ñaùp: Do taêng ngöõ naøy maø hieån baøy veà phaùp rôi vaøo töï Theå. Hoûi: Khoâng coù chaáp thoï laø nghóa gì? Ñaùp: Do taêng ngöõ naøy maø hieån baøy veà phaùp khoâng phaûi laø rôi vaøo töï Theå. Nhöng nhieàu nôi noùi veà coù chaáp thoï, nghóa laø trong naøy noùi coù chaáp thoï laø nghóa gì? Ñoù laø phaùp rôi vaøo töï Theå. Trong kinh laïi noùi: “Ñoái vôùi uaån khoå coù chaáp thoï, thì daãn daét sinh ra caùc khoå, Ñoù laø sinh khoå vaø laõo khoå, cuøng vôùi beänh khoå vaø töû khoå.” Coù kinh laïi noùi: “Khoâng heà nghe dò sinh suoát ñôøi tu söûa veà Ngaõ coù chaáp thoï.” Kinh khaùc laïi noùi: “Huoáng gì ôû trong

thaân naøy taïm thôøi döøng laïi maø coù chaáp thoï?" Luaän Phaåm Loaïi Tuùc noùi: "Phaàn ít cuûa chín Xöù goïi laø coù chaáp

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 138 698

thoï." Luaän Thöùc Thaân noùi: "Uaån coù chaáp thoï laø sôû duyeân cuûa Töø." Hoûi: Nghóa cuûa caùc caùch noùi nhö vaäy coù gì khaùc nhau? Ñaùp: Trong naøy noùi naêm Uaån do thaân beân trong thaâu nhieáp, goïi laø coù chaáp thoï. Kinh thöù nhaát noùi naêm Uaån thuoäc veà soá höõu tình noái tieáp Chuùng ñoàng phaàn, goïi laø coù chaáp thoï. Kinh thöù hai noùi naêm Uaån quan heä vôùi Thaân kieán töø voâ thæ ñeán nay, goïi laø coù chaáp thoï. Kinh thöù ba noùi Saéc uaån do thaân beân trong thaâu nhieáp, goïi laø coù chaáp thoï. Luaän Phaåm Loaïi Tuùc noùi phaàn ít cuûa chín Xöù trong moät saùt-na, goïi laø coù chaáp thoï. Luaän Thöùc Thaân noùi phaàn ít cuûa naêm Uaån trong moät saùt-na, goïi laø coù chaáp thoï. Coù ngöôøi noùi: Luaän Phaåm Loaïi Tuùc vaø luaän Thöùc Thaân noùi phaàn ít cuûa chín Xöù thuoäc veà soá höõu tình trong moät saùt-na, goïi laø coù chaáp thoï. Coù ngöôøi noùi: Hai luaän noùi phaàn ít cuûa chín Xöù do coù caên thaâu nhieáp trong moät saùt-na, goïi laø coù chaáp thoï. Coù ngöôøi noùi: Hai luaän noùi phaàn ít cuûa chín Xöù do dò thuïc thaâu nhieáp trong moät saùt-na, goïi laø coù chaáp thoï. Ñoù goïi laø söï sai bieät giöõa caùc caùch noùi. Hoûi: Vì sao Töø chæ duyeân vôùi Saéc? Ñaùp: Luùc baét ñaàu tu thì duyeân vôùi Saéc, luùc thaønh töïu thì duyeân vôùi naêm Uaån. Sö phöông Taây noùi: "Coù chaáp thoï coù boán loaïi: 1. Thaân coù chaáp thoï. 2. Noái tieáp nhau coù chaáp thoï. 3. Chuùng ñoàng phaàn coù chaáp thoï. 4. Theá tuïc thi thieát coù chaáp thoï. Thaân coù chaáp thoï, ñoù laø kinh thöù nhaát ñaõ noùi: Ñoái vôùi uaån khoå coù chaáp thoï. Noái tieáp nhau coù chaáp thoï, nhö noùi Ngaõ coù thaân caên noái tieáp nhau chaáp thoï. Chuùng ñoàng phaàn coù chaáp thoï, nhö noùi Ngaõ coù thaân caên Chuùng ñoàng phaàn chaáp thoï. Theá tuïc thi thieát coù chaáp thoï, nhö noùi Ngaõ chaáp thoï gaùnh naëng nhö vaäy, söï nghieäp nhö vaäy." Trong naøy noùi naêm Uaån beân trong thaân goïi laø coù chaáp thoï, phaùp naøy voán khoâng thaâu nhieáp thì khoâng coù chaáp thoï. Hoûi: Nhö tröôùc ñaõ noùi, coù chaáp thoï vaø khoâng coù chaáp thoï, töôùng aáy theá naøo? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Neáu cuøng vôùi maùu thòt gaân xöông truù xen laãn vôùi nhau, thì goïi laø coù chaáp thoï; cuøng vôùi ñieàu naøy traùi ngöôïc nhau thì goïi laø khoâng coù chaáp thoï.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 138 699

Coù ngöôøi noùi: Vaøo luùc thaân theå aáy bò caét ñöùt raùch toaùc, sinh ra ñau ñôùn rôøi boû gaùnh naëng, goïi laø coù chaáp thoï; cuøng vôùi ñieàu naøy traùi ngöôïc nhau thì goïi laø khoâng coù chaáp thoï. Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: "Neáu phaùp ñaõ sinh- chöa dieät, thuoäc veà soá höõu tình, thì coù ñoái ñaõi chöù khoâng phaûi laø do nghe maø goïi laø coù chaáp thoï. Ñaõ sinh laø giaûn löôïc vò lai. Chöa dieät laø ngaên chaën quaù khöù. Thuoäc veà soá höõu tình, laø ngaên chaën soá phi höõu tình. Thì coù ñoái ñaõi, laø ngaên chaën YÙ xöù-Phaùp xöù. Khoâng phaûi laø do nghe, laø ngaên chaën Thanh xöù. Cuøng vôùi ñieàu naøy traùi ngöôïc nhau thì goïi laø khoâng coù chaáp thoï." Toân giaû Taû Thuû ñöa ra caùch

noùi nhö vaäy: “Neáu phaùp coù phaïm vi phöông höôùng, thuoäc veà soá höõu tình-thaân heä thuoäc, thì coù ñoái ñaõi coù theå daãn daét-coù theå rôøi boû, goïi laø coù chaáp thoï. Coù phaïm vi phöông höôùng, laø ngaên chaën quaù khöù-vò lai. Thuoäc veà soá höõu tình, laø ngaên chaën soá phi höõu tình. Thaân heä thuoäc, laø ngaên chaën thaân ñaõ thoaùt ra, ñoù laø toùc-loâng… Thì coù ñoái ñaõi, laø ngaên chaën YÙ xöù-Phaùp xöù. coù theå daãn daét-coù theå rôøi boû, laø ngaên chaën Thanh xöù. Cuøng vôùi ñieàu naøy traùi ngöôïc nhau thì goïi laø khoâng coù chaáp thoï.” Hoûi: Trong möôøi hai Xöù, maáy Xöù coù chaáp thoï, maáy Xöù khoâng coù chaáp thoï? Ñaùp: Neáu sinh ôû coõi Duïc thì phaàn ít cuûa chín Xöù laø coù chaáp thoï; toaøn phaàn cuûa ba Xöù vaø phaàn ít cuûa chín Xöù laø khoâng coù chaáp thoï. Ba Xöù, ñoù laø Thanh xöù-YÙ xöù-Phaùp xöù. Neáu sinh ôû coõi Saéc thì phaàn ít cuûa baûy Xöù laø coù chaáp thoï; toaøn phaàn cuûa ba Xöù vaø phaàn ít cuûa baûy Xöù laø khoâng coù chaáp thoï. Ba Xöù, noùi nhö tröôùc. Hoûi: Ba möôi saùu loaïi caùc vaät baát tònh ôû trong thaân naøy, maáy loaïi coù chaáp thoï, maáy loaïi khoâng coù chaáp thoï? Ñaùp: Loâng-toùc-raêng-moùng, caên laø coù chaáp thoï, coøn laïi laø khoâng coù chaáp thoï. Da-maät-naõo-maùu, sinh laø coù chaáp thoï, muïc naùt thì khoâng coù chaáp thoï. Xöông-thòt-gaân-maïch-tim-phoåi-laùch-thaän-gan-ruoät-daï daøy- moâ môõ-tuûy naõo-sinh taïng-thuïc taïng, ñeàu coù chaáp thoï; maùu muû-ñaøm daõi- nöôùc maét-nöôùc muõi-nöôùc mieáng-moà hoâi-nöôùc tieåu-buïi baån, ñeàu khoâng coù chaáp thoï. Hoûi: Thuaän theo Thuû laø nghóa gì? Ñaùp: Do taêng ngöõ naøy maø hieån baøy veà phaùp höõu laäu. Hoûi: Khoâng thuaän theo Thuû laø nghóa gì? Ñaùp: Do taêng ngöõ naøy maø hieån baøy veà phaùp voâ laäu. Hoûi: Vì sao phaùp höõu laäu goïi laø thuaän theo Thuû?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 138 700

Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Phaùp naøy töø Thuû maø sinh ra, coù theå sinh ra Thuû, cho neân goïi laø thuaän theo Thuû. Coù ngöôøi noùi: Phaùp naøy töø Thuû maø chuyeån, coù theå xoay chuyeån Thuû, cho neân goïi laø thuaän theo Thuû. Coù ngöôøi noùi: Phaùp naøy do Thuû maø daãn daét, coù theå daãn daét Thuû, cho neân goïi laø thuaän theo Thuû. Coù ngöôøi noùi: Phaùp naøy do Thuû maø nuoâi lôùn, coù theå nuoâi lôùn Thuû, cho neân goïi laø thuaän theo Thuû. Coù ngöôøi noùi: Phaùp naøy do Thuû maø taêng roäng, taêng roäng ñoái vôùi Thuû, cho neân goïi laø thuaän theo Thuû. ÔÛ ñaây noùi taêng roäng laø hieån baøy veà nghóa moïc lan ra. Coù ngöôøi noùi: Phaùp naøy heä thuoäc ñoái vôùi Thuû, cho neân goïi laø thuaän theo Thuû. Nhö thuoäc veà Vua thì goïi laø thuaän theo Vua. Bôûi vì beân trong khoâng coù Ngaõ, neáu coù ai hoûi raèng oâng thuoäc veà ai, thì traû lôøi raèng thuoäc veà Thuû. Coù ngöôøi noùi: Caùc Thuû ôû trong phaùp naøy, saép sinh-ñaõ sinh, saép giöõ-ñaõ giöõ, saép truù-ñaõ truù, cho neân goïi laø thuaän theo Thuû. Coù ngöôøi noùi: Caùc Thuû ôû trong phaùp naøy, saép nuoâi lôùn-ñaõ nuoâi lôùn, cho neân goïi laø thuaän theo Thuû. Coù ngöôøi noùi: Caùc Thuû ôû trong phaùp naøy, saép taêng roäng-ñaõ taêng roäng, cho neân goïi laø thuaän theo Thuû. Coù ngöôøi noùi: Caùc Thuû baùm chaëc vaøo phaùp naøy, nhö vaät thaám öôùt daàu môõ thì buïi baån cöù baùm vaøo, cho neân goïi laø thuaän theo Thuû. Coù ngöôøi noùi: Caùc Thuû thích truù vaøo phaùp

naøy, nhö caù toâm eách nhaùi thích ôû trong nöôùc, cho neân goïi laø thuaän theo Thuû. Coù ngöôøi noùi: Phaùp naøy laø nhaø cöûa-nôi döøng chaân yeân oån cuûa Thuû, cho neân goïi laø thuaän theo Thuû. Nghóa laø döïa vaøo phaùp naøy, cho neân taát caû AÙi-Maïn-Kieán-Nghi- Saân-Si, caùc trieàn caáu... ñeàu sinh tröôûng. Caùc phaùp höõu laäu do cuøng phaàn Thuû maø coù ñöôïc teân goïi thuaän theo Thuû, chöù khoâng phaûi laø khaùc phaàn Thuû. Nghóa laø phaùp cuûa coõi Duïc do Thuû cuûa coõi Duïc, phaùp cuûa coõi Saéc do Thuû cuûa coõi Saéc, phaùp cuûa coõi Voâ saéc do Thuû cuûa coõi Voâ saéc, phaùp cuûa ñòa Tónh löï thöù nhaát do Thuû cuûa ñòa Tónh löï thöù nhaát, cho ñeán phaùp cuûa ñòa Phi töôûng phi phi töôûng do Thuû cuûa ñòa Phi töôûng phi phi töôûng, bôûi vì phaùp höõu laäu thì coõi-ñòa khoâng coù xen taïp. Neáu döïa vaøo söï noái tieáp nhau thì coù nghóa cuûa xen taïp, nghóa laø do thaân mình giöõ laáy(thuû) phaùp cuûa thaân khaùc maø coù ñöôïc teân goïi thuaän theo Thuû, do thaân khaùc giöõ laáy phaùp cuûa thaân mình maø coù ñöôïc teân goïi thuaän theo Thuû; neáu

khoâng nhö vaäy thì phaùp beân ngoaøi leõ ra khoâng phaûi laø thuaän theo Thuû, bôûi vì beân ngoaøi khoâng coù Thuû. Hoûi: Thuaän theo Kieát laø nghóa gì? Ñaùp: Do taêng ngöõ naøy maø hieån baøy veà phaùp höõu laäu. Hoûi: Khoâng thuaän theo Kieát laø nghóa gì? Ñaùp: Do taêng ngöõ naøy maø hieån baøy veà phaùp voâ laäu. Giaûi thích roäng veà nghóa thuaän theo Kieát-khoâng thuaän theo Kieát, nhö tröôùc noùi veà thuaän theo Thuû-khoâng thuaän theo Thuû. Hoûi: Kieán xöù laø nghóa gì? Ñaùp: Do taêng ngöõ naøy maø hieån baøy veà phaùp höõu laäu. Hoûi: Khoâng phaûi Kieán xöù laø nghóa gì? Ñaùp: Do taêng ngöõ naøy maø hieån baøy veà phaùp voâ laäu. Nhöng coù nhieàu nôi noùi ñeán thanh Kieán xöù, nghóa laø trong naøy noùi: "Kieán xöù laø gì? Ñoù laø ñi cuøng phaùp höõu laäu." Trong kinh Ca Naïi Ñaø laïi noùi: "Caùc kieán voán coù, caùc kieán xöù voán coù, caùc kieán trieàn voán coù, caùc kieán ñaúng khôûi voán coù, caùc kieán toån haïi voán coù, Ñöùc Theá Toân bieát roõ-thaáy roõ taát caû." Trong naøy, Kieán laø naêm Kieán, Kieán xöù laø sôû duyeân cuûa Kieán, Kieán trieàn laø Kieán hieän haønh, Kieán ñaúng khôûi laø nhaân cuûa Kieán, Kieán toån haïi laø Kieán dieät, Ñöùc Theá Toân bieát roõ-thaáy roõ taát caû laø ñoái trò cuûa Kieán. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Kieán-Kieán xöù-Kieán trieàn laø Khoå ñeá, Kieán ñaúng khôûi laø Taäp ñeá, Kieán toån haïi laø Dieät ñeá, Ñöùc Theá Toân bieát roõ-thaáy roõ taát caû laø Ñaïo ñeá. Kinh A La Yeát Ñaø Duï laïi noùi: "Coù saùu kieán xöù, ñoù laø caùc Saéc voán coù, hoaëc quaù khöù-hoaëc vò lai-hoaëc hieän taïi, noùi roäng cho ñeán Tyø kheo neân duøng Chaùnh tueä ñeå quaùn xeùt taát caû Saéc aáy khoâng phaûi laø ngaõ-ngaõ sôû, ñöøng khôûi leân ngaõ maïn. Caùc Thoï voán coù, cho ñeán noùi roäng ra. Caùc Töôûng voán coù, cho ñeán noùi roäng ra. Nhöõng ngöôøi coù thaáy-nghe-hieåu- bieát, neáu ñaït ñöôïc-neáu mong caàu, thì yù tuøy theo taàm-töù, cho ñeán noùi roäng ra. Nhöõng ngöôøi coù kieán naøy, coù ngaõ-coù höõu tình-coù theá gian, luoân luoân an truù khoâng coù bieán ñoåi, phaùp ñích thöïc an truù nhö vaäy, cho ñeán noùi roäng ra. Nhöõng ngöôøi coù kieán naøy, ngaõ thuaän theo khoâng coù, ngaõ thuaän theo khoâng phaûi laø coù, ngaõ seõ

khoâng coù, ngaõ seõ khoâng phaûi laø coù. Tyø kheo neân duøng Chaùnh tueä ñeå quaùn xeùt taát caû khoâng phaûi laø ngaõ-ngaõ sôû, ñöøng khôûi leân ngaõ maïn. Tyø kheo neân ñoái vôùi Kieán xöù-Thuû xöù... nhö vaäy, tuøy theo quaùn saùt khoâng coù ngaõ-ngaõ sôû. Neáu coù theå nhö vaäy thì ñoái vôùi theá gian khoâng heà coù chaáp thoï, cho ñeán noùi roäng ra."

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 138 702

Trong naøy, caùc Saéc-Thoï-Töôûng voán coù, töùc laø Saéc-Thoï-Töôûng uaån. Nhöõng ngöôøi coù Kieán naøy, coù Ngaõ-coù Höõu tình, cho ñeán noùi roäng ra; nhöõng ngöôøi coù Kieán naøy, Ngaõ thuaän theo khoâng coù, cho ñeán noùi roäng ra, ñoù laø Haønh uaån. Nhöõng ngöôøi coù thaáy-nghe-hieåu-bieát..., ñoù laø Thöùc uaån. Hoûi: Thaáy-nghe-hieåu-bieát nghóa aáy ñaõ ñaày ñuû, neáu ñaït ñöôïc-neáu mong caàu, thì yù tuøy theo taàm töù, laïi hieån baøy ñieàu gì? Ñaùp: Tröôùc môû roäng-nay toùm löôïc, tröôùc rieâng bieät-nay toång quaùt, tröôùc taùch ra-nay hôïp laïi, tröôùc töø töø-nay mau leï, ñoù goïi laø ñaõ hieån baøy veà phaùp phoøng ngöøa caùc laäu. Kinh laïi ñöa ra caùch noùi naøy: "Ñoái vôùi saùu Kieán xöù khoâng Chaùnh tö duy, thì ñoái vôùi thaân beân trong thuaän theo khôûi leân moät chaáp, vì Ñeá-vì Truù cho neân coù ngaõ, vì Ñeá-vì Truù cho neân ngaõ khoâng coù ngaõ, ngaõ thaáy ngaõ, ngaõ thaáy khoâng coù ngaõ, khoâng coù ngaõ thaáy ngaõ. Hoaëc laø luùc naøy coù ngaõ, coù höõu tình, coù maïng soáng, coù sinh ra, coù nuoâi döôõng, coù Boå-ñaëc- giaø-la, coù yù sinh khôûi, coù Ma-naïp-baø. Hoaëc laø khoâng heà cho raèng hieän coù, ôû khaép moïi nôi ñaõ laøm-chöa laøm caùc nghieäp thieän aùc nhaän laáy quaû dò thuïc." Hoûi: Boán nôi nhö vaäy noùi veà thanh Kieán xöù coù gì sai bieät? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Trong naøy ñaõ noùi ñeán Kieán xöù, laø hieån baøy veà taát caû caùc phaùp höõu laäu. Kinh thöù nhaát ñaõ noùi ñeán Kieán xöù, laø hieån baøy toång quaùt veà naêm Kieán. Kinh thöù hai ñaõ noùi ñeán Kieán xöù, laø hieån baøy veà Kieán vaø phaùp lìa Kieán. Kinh thöù ba ñaõ noùi ñeán Kieán xöù, laø hieån baøy veà Höõu thaân kieán-Bieân chaáp kieán. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy vaø hai kinh ñaàu ñaõ noùi ñeán Kieán xöù, laø hieån baøy toång quaùt veà naêm Thuû uaån. Kinh thöù ba ñaõ noùi ñeán Kieán xöù, laø chæ hieån baøy veà phaàn ít cuûa Haønh uaån. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy vaø hai kinh ñaàu, hieån baøy chung veà Phaùp töông öng-khoâng töông öng. Kinh thöù ba chæ hieån baøy veà Phaùp töông öng. Nhö töông öng-khoâng töông öng, coù sôû y-khoâng coù sôû y, coù haønh töôùng-khoâng coù haønh töôùng, coù sôû duyeân-khoâng coù sôû duyeân, coù caûnh giaùc-khoâng coù caûnh giaùc, cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy vaø hai kinh ñaàu, hieån baøy chung veà Phaùp coù saéc-khoâng coù saéc. Kinh thöù ba chæ hieån baøy veà Phaùp khoâng coù saéc. Nhö coù saéc-khoâng coù saéc, coù thaáy-khoâng coù thaáy, coù ñoái-khoâng coù ñoái, cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy vaø hai kinh ñaàu, hieån baøy chung veà Phaùp nhieãm-khoâng nhieãm. Kinh thöù ba chæ hieån baøy veà Phaùp nhieãm. Nhö

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 138 703

nhieãm-khoâng nhieãm, coù toäi-khoâng coù toäi, coù che phuû-khoâng coù che phuû, thieän-baát thieän, trieàn-khoâng phaûi trieàn, cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy vaø hai kinh ñaàu, hieån baøy chung veà Phaùp do kieán-tu maø ñoaïn. Kinh thöù ba chæ hieån baøy veà Phaùp do kieán maø ñoaïn. Nhö do kieán maø ñoaïn-do tu maø ñoaïn, khoâng coù quan heä-coù quan heä, Nhaãn ñoái trò-Trí ñoái trò, cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy vaø hai kinh ñaàu, hieån baøy chung veà Phaùp thieän-baát thieän-voâ kyù. Kinh thöù ba chæ hieån baøy veà Phaùp voâ kyù. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy vaø hai kinh ñaàu, hieån baøy chung veà Phaùp coù dò thuïc-khoâng coù dò thuïc. Kinh thöù ba chæ hieån baøy veà Phaùp khoâng coù dò thuïc. Hoûi: Caùc phaùp höõu laäu, do Kieán naøo maø noùi laø Kieán xöù? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Do Höõu thaân kieán-Bieân chaáp kieán cho neân noùi laø Kieán xöù, bôûi vì hai loaïi naøy chæ duyeân vôùi caûnh cuûa ñòa mình. Coù ngöôøi noùi: Do boán Kieán, ñoù laø trong naêm Kieán tröø ra Taø kieán, bôûi vì boán loaïi naøy duyeân vôùi höõu laäu. Noùi nhö vaäy thì do naêm Kieán cho neân mang laáy teân goïi Kieán xöù. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì Dieät-Ñaïo neân goïi laø Kieán xöù, bôûi vì caûnh cuûa Taø kieán? Ñaùp: Kieán xöù coù hai loaïi: 1. Xöù thuoäc Sôû duyeân. 2. Xöù thuoäc Tuøy mieân. Coù ñuû hai nghóa naøy môùi goïi laø Kieán xöù, Dieät-Ñaïo tuy laø Xöù thuoäc sôû duyeân cuûa taø kieán, nhöng khoâng phaûi laø Xöù thuoäc tuøy mieân, cho neân khoâng goïi laø Kieán xöù. Coù ngöôøi noùi: Kieán xöù coù hai loaïi: 1. Xöù thuoäc Sôû duyeân. 2. Xöù thuoäc Töông öng. Coù ñuû hai loaïi naøy thì thieát laäp teân goïi Kieán xöù, Dieät-Ñaïo tuy laø Xöù thuoäc sôû duyeân cuûa Kieán, nhöng khoâng phaûi laø Xöù thuoäc töông öng, vì vaäy khoâng mang laáy teân goïi Kieán xöù. Neáu phaùp laø beân trong thì phaùp aáy do Xöù beân trong thaâu nhieáp chaêng? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì ñoù laø yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán nhö vaäy, tuøy theo yù muoán aáy maø soaïn luaän, nhöng khoâng traùi vôùi phaùp töông thì khoâng caàn phaûi vaën hoûi. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Vì ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 138 704

khaùc ñeå hieån baøy veà nghóa cuûa mình, nghóa laø coù toâng phaùi khaùc noùi laø phaùp trong- ngoaøi ñeàu khoâng phaûi laø coù thaät. Nay ngaên chaën yù ñoù, trình baøy veà phaùp trong-ngoaøi ñeàu laø coù thaät, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Nhöng maø phaùp trong-ngoaøi coù ba loaïi sai bieät: 1. Noái tieáp nhau trong ngoaøi, nghóa laø thuoäc veà thaân cuûa mình thì goïi laø beân trong, thuoäc veà thaân khaùc vaø soá phi höõu tình thì goïi laø beân ngoaøi. 2. Xöù trong ngoaøi, nghóa laø sôû y cuûa taâm-taâm sôû goïi laø beân trong, sôû duyeân goïi laø beân ngoaøi. 3. Tình phi tình trong ngoaøi, nghóa laø phaùp thuoäc soá höõu tình goïi laø beân trong, phaùp thuoäc soá phi höõu tình goïi laø beân ngoaøi. Trong naøy chæ döïa vaøo söï noái tieáp nhau maø soaïn luaän. Hoûi: Neáu phaùp laø beân trong thì phaùp aáy do Xöù beân trong thaâu nhieáp chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù phaùp laø beân trong maø khoâng phaûi laø do Xöù beân trong thaâu nhieáp, nhö noùi truù vaøo Thoï beân trong-Phaùp beân trong, tuaàn töï quaùn xeùt veà phaùp. Phaùp aáy laø beân trong, bôûi vì thuoäc veà thaân cuûa mình; khoâng phaûi laø do Xöù

beân trong thaâu nhieáp, bôûi vì khoâng phaûi laø sôû y cuûa taâm- taâm sôû. Neân bieát trong naøy cuõng thaâu nhieáp naêm caûnh nhö Saéc… cuûa thaân mình. 2. Coù phaùp do Xöù beân trong thaâu nhieáp maø khoâng phaûi laø beân trong, nhö noùi truù vaøo Thaân beân ngoaøi-Taâm beân ngoaøi, tuaàn töï quaùn xeùt veà taâm. Phaùp aáy do Xöù beân trong thaâu nhieáp, bôûi vì laø sôû y cuûa taâm- taâm sôû; khoâng phaûi laø beân trong, bôûi vì khoâng phaûi laø thuoäc veà thaân cuûa mình. Neân bieát trong naøy cuõng thaâu nhieáp maét-tai-muõi-löôõi cuûa thaân khaùc. 3. Coù phaùp laø beân trong cuõng do Xöù beân trong thaâu nhieáp, nhö noùi truù vaøo Thaân beân trong-Taâm beân trong, tuaàn töï quaùn xeùt veà taâm. Phaùp aáy laø beân trong, bôûi vì thuoäc veà thaân cuûa mình; cuõng do Xöù beân trong thaâu nhieáp, bôûi vì laø sôû y cuûa taâm-taâm sôû. Neân bieát trong naøy cuõng thaâu nhieáp maét-tai-muõi-löôõi cuûa thaân mình. 4. Coù phaùp khoâng phaûi laø beân trong cuõng khoâng phaûi laø do Xöù beân trong thaâu nhieáp, nhö noùi truù vaøo Thoï beân ngoaøi-Phaùp beân ngoaøi, tuaàn töï quaùn xeùt veà phaùp. Phaùp aáy khoâng phaûi laø beân trong, bôûi vì khoâng phaûi laø thuoäc veà thaân cuûa mình; khoâng phaûi laø do Xöù beân trong thaâu nhieáp, bôûi vì khoâng phaûi laø sôû y cuûa taâm-taâm sôû. Neân bieát trong naøy

cuõng thaâu nhieáp naêm caûnh nhö Saéc… cuûa thaân khaùc. Hoûi: Neáu phaùp laø beân ngoaøi thì phaùp aáy do Xöù beân ngoaøi thaâu nhieáp chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù phaùp laø beân ngoaøi maø khoâng phaûi laø do Xöù beân ngoaøi thaâu nhieáp, nhö noùi truù vaøo Thaân beân ngoaøi-Taâm beân ngoaøi, tuaàn töï quaùn xeùt veà taâm. Phaùp aáy laø beân ngoaøi, bôûi vì thuoäc veà thaân khaùc; khoâng phaûi laø do Xöù beân ngoaøi thaâu nhieáp, bôûi vì khoâng phaûi laø chæ coù sôû duyeân cuûa taâm-taâm sôû. Neân bieát trong naøy cuõng thaâu nhieáp maét-tai-muõi-löôõi cuûa thaân khaùc. 2. Coù phaùp do Xöù beân ngoaøi thaâu nhieáp maø khoâng phaûi laø beân ngoaøi, nhö noùi truù vaøo Thoï beân trong-Phaùp beân trong, tuaàn töï quaùn xeùt veà phaùp. Phaùp aáy do Xöù beân ngoaøi thaâu nhieáp, bôûi vì chæ coù sôû duyeân cuûa taâm-taâm sôû; khoâng phaûi laø beân ngoaøi, bôûi vì khoâng phaûi laø thuoäc veà thaân khaùc, vaø khoâng phaûi laø thuoäc soá höõu tình. Neân bieát trong naøy cuõng thaâu nhieáp naêm caûnh nhö Saéc…cuûa thaân mình. 3. Coù phaùp laø beân ngoaøi cuõng do Xöù beân ngoaøi thaâu nhieáp, nhö noùi truù vaøo Thoï beân ngoaøi-Phaùp beân ngoaøi, tuaàn töï quaùn xeùt veà phaùp. Phaùp aáy laø beân ngoaøi, bôûi vì thuoäc veà thaân khaùc vaø khoâng phaûi laø thuoäc soá höõu tình; cuõng do Xöù beân ngoaøi thaâu nhieáp, bôûi vì chæ laø sôû duyeân cuûa taâm-taâm sôû. Neân bieát trong naøy cuõng thaâu nhieáp naêm caûnh nhö Saéc… cuûa thaân khaùc. 4. Coù phaùp khoâng phaûi laø beân ngoaøi cuõng khoâng phaûi laø do Xöù beân ngoaøi thaâu nhieáp, nhö noùi truù vaøo Thaân beân trong-Taâm beân trong, tuaàn töï quaùn xeùt veà taâm. Phaùp aáy khoâng phaûi laø beân ngoaøi, bôûi vì khoâng phaûi laø thuoäc veà thaân khaùc, vaø khoâng phaûi laø thuoäc soá höõu tình; khoâng phaûi laø do Xöù beân ngoaøi thaâu nhieáp, bôûi vì khoâng phaûi laø chæ coù sôû duyeân cuûa taâm-taâm sôû. Neân bieát trong naøy cuõng thaâu nhieáp maét-tai-muõi-löôõi cuûa thaân mình.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.